

ปลาคุยกับนก

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

นี่มัน ไม่มีมาตั้งแต่ข้อ ๔๘๑. ถึงข้อ ๔๘๔. แล้วข้อ ๔๘๕. ก็ขอยกเลิกคำถาม

ข้อ ๔๘๕. ขอยกเลิกคำถาม เขาเขียนมาแล้วมันตอบซ้ำ แล้วเขาก็เปิดเว็บไซต์ฟัง พอฟังเสร็จแล้วเขาเคลียร์หมดแล้ว เขาก็เลยยกเลิก ตอบคนอื่นไป เขาฟังของเราตอบคนอื่นแล้วเขาก็ยกเลิก

ถาม : ๔๘๖. เรื่อง “กราบขออนุญาตให้หลวงพ่อดีเมตตาเทศน์ให้กำลังใจคนป่วย ด้วยค่ะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อดีมาด้วยความเคารพอย่างสูง โยมขอโอกาสขออนุญาต หลวงพ่อดีเมตตาพิจารณาเทศน์สอนคนป่วยคนไข้ เป็นกัณฑ์เฉพาะสักหนึ่ง หรือหลาย กัณฑ์เทศน์ก็ได้ค่ะ เป็นการให้กำลังใจและผ่อนคลายความทุกข์ยากของคนป่วยไข้ ได้ ประโยชน์ทั้งคนป่วยและญาติของคนป่วย ป่วยคนหนึ่งก็เท่ากับป่วยทั้งบ้าน น่าสงสารค่ะ

โยมตั้งใจจะส่งให้โรงพยาบาล นำไปเปิดให้คนไข้ได้ฟัง บางโรงพยาบาลเขามี รายการเคเบิลของทางโรงพยาบาลเอง มีวิดีโอทัศน์ธรรมะเปิดให้คนไข้ดูเป็นช่วง และยัง มีเปิดไฟล์เสียงช่วงเช้าด้วยค่ะ ผู้ป่วยนอกก็มีโอกาสฟังด้วย โยมคิดว่าถ้าเขาเหล่านั้น ได้มีโอกาสฟังเทศน์ คงจะดีมากๆ ค่ะ เป็นวาสนาของเขา ขอหลวงพ่อดีเมตตาพิจารณาด้วยค่ะ แล้วแต่หลวงพ่อดีจะเมตตา

หลวงพ่อดี : นี่มันเป็นคำถามใหม่? มันไม่เป็นคำถามแล้ว มันไม่เป็นคำถามแล้วเขียน มา

เวลาเจตนาของคนมันคิดดีทั้งนั้นแหละ เวลาเห็นคนไข้คนป่วย เราก็อยากจะให้คนไข้คนป่วยมีกำลังใจ การฟังเทศน์ เห็นใหม่ เวลาคนป่วย หลวงตาท่านจะบอกว่า

“เวลาป่วยให้ป่วยคนเดียว อย่าป่วย ๒ คน คือใจก็ป่วยด้วย กายก็ป่วยด้วย”

ถ้าเวลากายมันป่วย ใจมันก็ต้องมีกำลังใจเข้มแข็งของมัน ทีนี้คนป่วยก็คือคนป่วยแหละ ถ้าคนป่วยเขาดีดั่งของเขามันก็ไม่มีประโยชน์ แต่คนป่วยเวลามันจนตรอกขึ้นมาทุกคนจะคิดถึงตัวเอง ถ้าเป็นคนป่วย หรือที่คนเจ็บไข้ได้ป่วยมันก็เป็นธรรมดาที่จะหาที่พึ่ง ฉะนั้นจะเทศน์มันก็เทศน์อยู่แล้ว ฉะนั้นว่ามันจะเทศน์ก็กัณฑ์กัณฑ์ มันก็อีกเรื่องหนึ่ง ไฟล์เสียงมันก็มีอยู่แล้วเทศน์เฉพาะคนป่วย

มันมีลูกศิษย์มาบอกเลยละ “หลวงพ่อนะ หลวงพ่อต้องเทศน์ให้เป็นสเต็ปเลย ตั้งแต่เริ่มต้น แล้วขั้นที่ ๑ ขั้นที่ ๒ ขั้นที่ ๓ ให้เทศน์มาเป็นในพรรษา นี้ให้เรียงมาเลย”

มีคนแนะนำอย่างนั้นก็เยอะ เพราะอะไร เพราะเวลาเขาคิดของเขาอย่างนั้นหรือเวลาเขาคิดนะคิดเป็นทางวิชาการ คิดเป็นทางโลก เห็นใหม่ แต่ถ้าเวลาเราเทศน์มันอยู่ที่.. หลวงตาท่านบอกเลยนะ “เวลาเทศน์นี้ท่านจะกำหนดควาผู้ฟังสมควรแค่ไหน” ถ้าผู้ฟังสมควรแค่นี้ไข้ใหม่ แคร์รับรู้ได้ เพราะเวลาเทศน์ต้องการให้ผู้ฟังได้ประโยชน์

แต่เวลาเราบอกว่าเวลาเทศน์แล้วนี่ต้องให้เป็นสเต็ปไปเลยนะ ตั้งแต่เริ่มต้นจนขั้น ๑ ขั้น ๒ ขั้น ๓ ขั้น ๔ แล้วคนที่ไม่รู้เรื่องอะไรเลย มันก็เท่ากับพูดออกไป..

เราเคยอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะนะ หลวงปู่เจี๊ยะบอกว่า “ถ้ามีคำถาม หรือคนถามปัญหา หรือผู้ฟังนี้ ถ้าจิตเขาดีนะเทศน์เราจะออกดีมาก แต่ถ้าวันไหนคนฟังไม่เท่าไรนะ ท่านบอกว่าท่านเทศน์ไม่ออก” ท่านพูดประจำ ท่านเทศน์ไม่ออก เทศน์ไม่ออก

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาเราพูดเราก็พูดกันไปนะว่าเราสงสารเขา ใครก็สงสาร คนเจ็บไข้ได้ป่วยก็สงสาร แต่ความพอดีใจของคนมีขนาดไหน? อันนี้อันหนึ่ง ฉะนั้น อันนี้ผ่าน

นี่มันข้อ ๔๘๗. เนาะ “กราบฝากเรียนคำถามถึงหลวงพ่อบสงด้วยความเคารพ”

อันนี้เมื่อวานพูดถึงว่าโศดาบันไปอย่างหนึ่งแล้วนะ นี่ก็อีกแล้ว

ถาม : ๔๘๗. เรื่อง “ฝากเรียนคำถามถึงหลวงพ่อด้วยความเคารพครับ”

๑. พระโศดาบันมีความหมายอย่างไรครับ ผู้ปฏิบัติจะสามารถทราบโดยปัจจัยตั้งได้หรืออย่างไรครับ

๒. ที่เชื่อกันว่า ปฏิบัติธรรมจนละกิเลสได้ บรรลุโศดาบันได้ จะปิดประตูอบายภูมิจริงเท็จอย่างไรครับ

๓. ปฏิบัติเพื่อบรรลุธรรมนั้นต้องประกอบไปด้วยโพธิปักขิยธรรม ๓๗ เมื่ออินทรีย์แก่กล้าเสมอกัน ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา ขอเรียนถามว่า ถ้าหากปฏิบัติในแนวของสุขขวิปัสสนา ไม่ได้มุ่งไปที่อภิญญา วิชชา ๓ วิชชา ๘ แล้ว อารมณ์ขณะบรรลุโศดาบันจะเป็นเช่นไรครับ

๔. การยกจิตขึ้นสู่วิปัสสนา ก้าวแรกควรปฏิบัติอย่างไรครับ

๕. ธรรมะที่พระอัญญาโกณฑัญญะได้รับฟังพร้อมกับพราหมณ์ทั้ง ๕ แต่มีเพียงท่านเดียวที่บรรลุโศดาบัน อะไรคือข้อแตกต่างครับ

๖. การละสักกายทิฏฐิในแนวของวัดป่าคืออะไรครับ

หลวงพ่อด : นี่ถ้าพูดถึงประเด็นมันไม่มี ประเด็นมันไม่มีคือว่า เราเองปฏิบัติแล้วเราไม่ได้สงสัยอะไร คนเรานี่ เวลาคนป่วยไปหาหมอ มันต้องมีเจ็บไข้ได้ป่วยไปหาหมอหมอก็จะรักษาอาการนั้น ใฮ้นี้ไม่ได้ป่วยนะไม่ได้ป่วย แต่บอกว่าถ้าป่วย ถ้าเป็นโรคนั้นจะรักษาอย่างไร ถ้าเป็นโรคนี้อย่างนี้จะรักษาอย่างไร

แล้วพอถึงเวลาป่วย เห็นไหม คุณีทางการแพทย์ เวลายามันมีพัฒนายามาเรื่อยๆ ยาจะพัฒนาไปเรื่อยๆ วิทยาศาสตร์จะเจริญไปเรื่อยๆ แล้วการรักษา มันก็จะง่ายขึ้นเรื่อยๆ ถ้าพูดถึงคนเจ็บไข้ได้ป่วย พอไปหาหมอมันก็อยู่ที่รักษาตามอาการ อาการของใครเป็นอย่างไร รักษาเป็นอย่างไร นี่มันไม่มีอะไรเลย มันไม่มีอะไรแล้วจะรักษาอะไรกัน

เพียงแต่เป็นข้อสงสัยเฉยๆ ข้อสงสัยนี้แบบว่าเอาตำรามาถาม เอาอะไรมาถาม ธรรมคาถาธรรมฐานเขาไม่ค่อยตอบกัน กรรณฐานนี้เขาแบบว่า “ใจสู้ใจ” เลยละ ใจคนนั้นมีปัญหาอะไร ใจคนนั้นคิดซึ้งอย่างไร เขาตอบตามนั้นเลย นี่เอาหนังสือมาถามมันเป็น

เรื่องที่ว่า มันเหมือนกับเรื่องนามธรรมเกินไป จะบอกว่าเป็นเรื่องจินตนาการเลยละ แล้วตอบไปแล้วมันจะได้อะไรละ?

ถาม : พระโศดบันมีความหมายว่าอย่างไร ผู้ปฏิบัติจะสามารถทราบโดยปัจเจกจัดตั้งได้หรือไม่ครับ

หลวงพ่ : นี่แล้วคำว่าปัจเจกจัดตั้งก็รู้อยู่แล้ว ถ้าพูดถึงวัดป่าๆ คำว่าวัดป่า วัดป่านี้พระกรรมฐานเขาจะรู้จัก ถ้าเป็นโศดบันมันจะรู้จัก แต่มันมีการจับ มีการจับกันว่า สำนักนี้อาจารย์รับรองคนนั้นเป็นโศดบัน รับรองคนนี้เป็นโศดบัน แล้วจับจับๆ จับจับกันอยู่อย่างนั้นแหละ พอจับจับก็ไม่กล้าออกสังคมไซ้ใหม่ แต่ถ้าเป็นพระป่า เป็นกรรมฐานนะ หลวงตานี้ ใครได้ ใครไม่ได้จะรู้จักไม่ก็คน เพราะมันเป็นภาวะ

จะบอกว่าคุณ ก. เป็นผู้ปฏิบัติได้โศดบัน ได้สัทธาคามิ นาย ก.นี้อยู่ไม่สุขแล้ว ใครๆ ก็จะไปหานาย ก. โศดบันมีงเป็นอย่างไร? โศดบันมีงเป็นอย่างไร? ว่าเอาโศดบันมาโชว์หน่อย นาย ก. นี้อยู่เลย ถ้านาย ก. ได้โศดบันนะ ถ้านาย ก. ได้โศดบันทุกคนก็จะวิ่งพุ่งเข้าหานาย ก. เลย เพราะให้นาย ก. สอน ให้นาย ก. บอก ให้นาย ก. อธิบายโศดบันให้ฟัง แล้วนาย ก. จะปฏิบัติต่อเนื่องขึ้นไปได้ลำบากขึ้นไหม?

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์นี้ ใครได้ ไม่ได้นะท่านจะปิดไว้ก่อน ท่านจะปิดไว้เน้ออาจารย์ที่ดีนะท่านจะปิดไว้เลย รู้กันเฉพาะคนนั้นกับอาจารย์ แล้วอาจารย์จะพูดแต่เฉพาะวงใน เฉพาะวงในนะ อย่างเช่นหลวงปู่เจี๊ยะนะตอนเผาศพหลวงปู่มั่น หลวงตาท่านพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะ บอกว่า “ท่านเจี๊ยะ หลวงปู่บัวท่านกำลังทำกายวิพากษ์อย่างเข้มข้นนะ” เห็นไหม กระชับกัน ๒ คน

เพราะอะไร เพราะหลวงปู่บัวไปถามปัญหาหลวงตา หลวงตานี้ชำนาญตรงนี้มาก แล้วที่นี้หลวงตาก็เป็น หลวงปู่เจี๊ยะก็เป็น วงการที่เขาเป็นเขากระชับกันแค่นี้แหละ เขาบอก “นี่หลวงปู่บัวท่านกำลังพิจารณาอสุภะ พิจารณากายอย่างเข้มข้น” รับรู้กันแค่นี้ เพราะคนมันรู้แล้ว

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า เป็นโศดบันหรือไม่เป็นโศดบัน ส่วนใหญ่แล้วเขาจะเก็บกันภายใน เพราะว่าต้องการให้ผู้ที่ได้โศดบันแล้วปฏิบัติต่อเนื่องขึ้นไป เห็นไหม เราได้

สมบัติขั้น ๑ เราก็อยากได้สมบัติขั้นที่ ๒ อยากได้สมบัติขั้นที่ ๓ ถ้ามันเข้มข้น เข้มงวด
ขึ้นไป มันก็จะพัฒนาเป็นขั้นๆ ขึ้นไป

เพราะกิเลสของโศดาบัน มันก็ทำให้ปุถุชนนี้ติดขัดอยู่อย่างนั้นแหละ กิเลสของ
พระสัทธาคามิ พระโศดาบันนี้ไม่รู้เรื่อง ก็จะติดขัดอยู่อย่างนั้นแหละ กิเลสของพระ
อนาคามิ พระสัทธาคามิไม่รู้เรื่องเลย แล้วกิเลสของชั้นอรหัตมรรคนะ พระอนาคามิก็ไม่
เข้าใจกิเลสของชั้นอรหัตมรรค ต่างฝ่ายต่างต้องดิ้นรน ต่างฝ่ายต้องพยายาม ต่างฝ่ายต้อง
ขวนขวายขึ้นไป เพื่อพัฒนาการของเขาขึ้นไป

ฉะนั้น โดยกรรมฐาน โดยพระป่านี้.. ไม่ใช่ว่าชอนเร็นนะ คำว่าชอนเร็นก็ไม่ใช่
แต่ครูบาอาจารย์ท่านจะกันไว้เลย ท่านจะปกป้อง ท่านจะกัน ท่านจะปกป้องให้บุคคลคน
นั้นมีโอกาส มีเวลาในการปฏิบัติ แต่ครูบาอาจารย์ท่านจะเข้มงวดกับพระองค์นั้นมาก ทำ
อะไรผิดนิดผิดหน่อยท่านจะเข้มงวดมาก เข้มงวดเพราะอะไร เข้มงวดเพราะต้องการให้
จิตใจมันละเอียดขึ้นไป ให้มันพัฒนาขึ้นไป แล้วจะกันไว้เลยนะ ใครอย่าไปยุ่งกันนะ อย่า
ไปยุ่ง จะกันไว้ให้เลย แต่บางสำนักงุบงิบๆ ให้ค่ากันเองว่าโศดาบันๆ ก็เลยไม่รู้
ว่าโศดาบันเป็นอย่างไรเลย

ฉะนั้น “พระโศดาบันมีความหมายว่าอย่างไร”

พระโศดาบันก็มีความหมายว่าเป็นพระโศดาบัน

“แล้วผู้ปฏิบัติจะสามารถรู้โดยปัจจัยจัดตั้งได้ไหม”

ผู้ปฏิบัติจะรู้ก่อน อาจารย์จะรู้ทีหลัง

สามเณรของพระสารีบุตรเป็นพระอรหันต์ตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ เห็นไหม ตามพระ
สารีบุตรไปนะ ตามพระสารีบุตรไปบิณฑบาต แล้วพอไปถึงกลางทางเห็นนางช่างเขา
กำลังตัดคันศร นี่เขาตัดคันศรให้ตรง เณรนั้นพิจารณาไปนะ เณรเห็นปี๊บก็กระทบกลับมา
ที่ใจ พอกระทบมาที่ใจ นี่จิตใจปัญญามันก้าวเดินแล้ว เพราะคนมีสมาธิอยู่

พอจิตใจมันพัฒนาการ บอกพระสารีบุตร ขอให้พระสารีบุตรไปบิณฑบาตเอง
ถวายบาตรคืนพระสารีบุตรไป ให้พระสารีบุตรไปบิณฑบาต ตัวเองขอกลับกุฏิ รีบ

กลับมากฎิเลยเพราะจิตมันเริ่มดีขึ้น พอกลับมากฎิปั๊บ เห็นใหม่ พระสารีบุตรก็ไป
 บิณฑบาต เณรก็เริ่มพิจารณาของเณรไป

พอเริ่มพิจารณาของเณรไปนะ นี่มันเข้าค้ายเข้าเข็ม พอมันเข้าค้ายเข้าเข็ม พระสารี
 บุตรบิณฑบาตกลับมา คิดถึงเณรมาก เพราะพระสารีบุตรรัก เป็นสัทธาวิหาริก รักลูกศิษย์
 มาก ก็เป็นห่วงว่าเณรนี้จะไม่ได้กินข้าว ก็จะพยายามเอาข้าวไปให้เณรได้กินข้าว
 พระพุทธเจ้ามาคักไว้ข้างหน้าเลย พระพุทธเจ้ามาคักไว้เลยนะ

“สารีบุตรเธอจะไปไหน สารีบุตรนี้ธรรมะข้อนี้แปลว่าอะไร สารีบุตร..”

ดิ่งพระสารีบุตรไว้ ดิ่งพระสารีบุตรไว้ละ แล้วให้เณรพิจารณาไป นี่ตัวมันจะ
 ไกล่เที่ยงนะก็รุ่งตะวันไว้ พอถึงเวลา พอเณรพิจารณาจนสำเร็จบรรลุเป็นพระอรหันต์
 เห็นใหม่ พอเป็นพระอรหันต์ปั๊บ “อ้าว.. สารีบุตรเธอไปได้แล้ว” นี่พอไปได้แล้วเอา
 อาหารไปถวายเณร พอเณรฉันเสร็จนะตะวันไปแล้ว

กรณีอย่างนี้ กรณีที่ว่าเราปัจเจกตั้งต้องรู้ก่อนไหม? รู้ ผู้ที่ปฏิบัตินี้รู้ แต่เพราะเณรมี
 อำนาจวาสนา แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธวิสัย นี่พุทธกิจ ๕ เวลาเสด็จญาณ
 รู้ อนาคตังสญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมบูรณ์รอบคอบมาก

ฉะนั้น เวลาเณรจะเข้าค้ายเข้าเข็ม เณรนี่เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เณรนี่เป็นผู้ที่จะ
 บรรลุธรรม แต่โอกาส! โอกาสถ้าว่าพระสารีบุตร เห็นใหม่ ขนาดปัญญาของพระสารี
 บุตร ด้วยความเป็นห่วงเณรนะ ต้องการให้เณรได้กินอาหาร เอาอาหารเข้าไปให้เณรฉัน
 นะ เณรก็ต้องหยุดมาฉันอาหาร พระอรหันต์ยังไม่ได้เป็นนะ โอกาสจะเป็นพระอรหันต์
 ยังไม่ได้นะ คุณ้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากันพระสารีบุตรไว้ก่อน ให้เณรทำงาน
 จนจบก่อน พอเณรทำงานจบก่อนแล้ว พอสำเร็จแล้วนะ อย่างอื่นไม่มีค่าแล้ว

นี่พูดถึงว่าปัจเจกตั้ง ผู้ที่ปฏิบัติจะรู้เอง พอปฏิบัติเข้าใจแล้วเราถึงไปหาครูบา
 อาจารย์ ถึงไปเล่าสู่ให้ครูบาอาจารย์ฟังว่าถูกหรือผิดใจ บางทีเราเข้าใจผิด บางคนปฏิบัติ
 ๒-๓ ที่ว่าเป็นพระอรหันต์แล้ว ไปหาครูบาอาจารย์ พูดขนาดไหนก็จะเถียง ก็จะนั่นละ

นี่เราสำคัญผิดไปเอง แล้วพอเราสำคัญผิดไปเองจะให้คนอื่นรับรอง เราสำคัญผิด
 แล้วใช่ไหม? มันจะถูกได้อย่างไร? เราสำคัญผิดแล้วจะให้คนอื่นว่าถูก มีพระอรหันต์

สมัยพุทธกาล เห็นไหม นี่เข้าใจว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์เต็มเลย แล้วจะไปเฝ้า
พระพุทธเจ้า จะไปรายงานพระพุทธเจ้านะ พระพุทธเจ้าให้พระไปดักไว้ข้างหน้า

“ไม่ต้องเข้ามา ให้เข้าป่าช้าไปเลย ให้เข้าป่าช้าไปเลย”

จะมารายงานพระพุทธเจ้าว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์ พอพระพุทธเจ้าให้พระไป
ดักหน้าไว้บอกว่าจะไม่ต้องไปหาพระพุทธเจ้านะ ให้เข้าไปป่าช้าก่อน พอเข้าไปป่าช้าไป
เห็นซากศพเท่านั้นแหละ พระอรหันต์ใจบวมวาบหมดเลย ตัวเองรู้ว่าไม่ใช่เป็นพระ
อรหันต์ มันไม่เป็นตั้งแต่ตัวนั้นแหละ มันไม่เป็นตั้งแต่เป็นพระอรหันต์ ความสำคัญตน
ใจ แต่ความจริงมันไม่เป็น

ถ้าความจริงมันเป็นแล้วนี่ ความจริงมันเป็นที่ใจดวงนั้น นี่ไปจัดตั้ง สันติภูมิก
ไปจัดตั้งเป็นจริงๆ คนๆ นั้นต้องเป็นก่อน อาจารย์รับรู้ทีหลัง ยกเว้นแต่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้นแหละ คุณครูพระสารีบุตร เห็นไหม จะเอาข้าวเข้าไปให้เณร ถ้า
เข้าไป เณรนั้นไม่ได้เป็นพระอรหันต์นะ กินข้าวมีอนั้นแล้วก็ยังจะทุกข์ต่อไป ยังต้อง
สมบุกสมบันต่อไป พระพุทธเจ้าไปกันเอาได้เลย กันไม่ให้พระสารีบุตรเข้าไปก่อน ให้
เณรทำงานให้เสร็จก่อน พอเสร็จแล้วค่อยปล่อยให้เข้าไป

นี่มันเป็นจากผู้นั้น เป็นจากใจดวงนั้น ฉะนั้นว่าพระโศคานันจะเป็นอย่างไร?

“ก็เป็นแบบพระโศคานันนั่นล่ะ”

“แล้วเป็นอย่างไรล่ะ?”

“ก็เป็นที่รู้จริงนั่นล่ะ”

คำถามมันสองแง่สามง่ามไป จะให้เราไปอย่างไรก็ไม่รู้

ถาม : ข้อ ๒. ที่เชื่อกันว่าปฏิบัติธรรมจนละกิเลสแล้วบรรลุโศคานันได้จะปิด
อบายภูมิจึง

หลวงพ่ : ถ้าเป็นพระโศคานันเขารู้หมดแหละ ถ้าปิดไม่ปิดนี่ จะปิดหรือไม่ปิดแล้ว
ใครจะมาบอกล่ะ? ปิดไม่ปิดใครเป็นคนปิดล่ะ? เพราะว่าวิภูษะ นี่มันเป็นผลของวิภูษะ

ตามเวรตามกรรม ใครจะปิดล่ะ? แต่ถ้าอริยมุมนันสติพร้อม ถ้าสติพร้อมมันจะไปไหน มันรู้หมดแหละ มันไม่ไปหรอก

ฉะนั้นมาที่ข้อ ๓.

ถาม : ข้อ ๓. การปฏิบัติเพื่อบรรลุธรรมนั้น ต้องประกอบไปด้วยโพธิปักขิยธรรม

หลวงพ่ : อินทรีย์ นี้พูดถึงข้างบนมันเป็นอินทรีย์ มันเป็นเข่าว่ากันไปหมดแหละ ฉะนั้น พูดถึงเนีย..

ถาม : ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา ขอเรียนถามว่า การปฏิบัติแนวทางของ สุขขวิปัสสนา ไม่ใช่มุ่งอภิญญา วิชชา ๓ วิชชา ๘ แล้วนั้น อารมณ์บรรลุโสดาบันจะเป็น เช่นไรครับ

หลวงพ่ : โสดาบันมันก็เป็น โสดาบัน! จะวิชชา ๓ จะอภิญญาหรือไม่อภิญญานี้มัน เป็นที่มา ถ้าอย่างสุขขวิปัสสโก เห็นไหม ใช้ปัญญา พอใช้ปัญญาเข้าไปนี่มันสรุป เหมือนกันหมดแหละ พอมันสรุปไปแล้วนี่ สมุจเฉทปหานมันก็เป็น โสดาบัน

เจโตวิมุตติ ทำสมาธิมาได้อภิญญา ได้วิชชา ๓ ได้วิชชา ๘ ก็แล้วแต่ วิชชา ๓ วิชชา ๘ มันก็ไม่ใช้วิชาแก้กิเลสทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าพอมีสัมมาสมาธิขึ้นมา พอมันลงเข้าไปแล้วมันก็ลงอันเดียวกันนั่นละ ลงอันเดียวกันหมายถึงว่ามรรคสามัคคี

มรรคญาณ มรรคสามัคคี มรรค ๘ คำรชอบ งานชอบ เพียรชอบนี่มันรวมตัว อย่างไร? ถ้ามันรวมตัว นั่นละคือโสดาบัน ถ้ามันไม่รวมตัว ไม่ชำระกิเลส โสดาบันมาจากไหน? โสดาบันมันมาจากปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญารวมตัวลง จะโดยสุขขวิปัสสนา จะเตวิชโซ จะอะไรก็แล้วแต่ พอมันลง ถ้ามันลงพูดทีเดียวเขาก็รู้

โสดาบันก็คือโสดาบัน แต่ที่มาไง ที่มาว่าถ้าเป็นโสดาบันแล้ว เห็นไหม เอกพีธี เป็นโสดาบันแล้วบรรลุเลย โสดาบัน ๓ ชาตินั้นอีกเรื่องหนึ่ง.. อันนั้นโสดาบันก็คือ โสดาบัน แต่ตอนกิเลสขาดอันเดียวกัน

ถาม : อารมณ์มันเป็นแบบใด อารมณ์ของบรรลุธรรมนี้โสดาบันเป็นอย่างไร

หลวงพ่ : (หัวเราะ) โอ้โฮ.. อันนี้เรื่องหนึ่งเนาะ พูดไปนี่มันหลายเรื่องนะ ที่นี้
ที่ว่าข้อ ๔.

ถาม : ข้อ ๔. ยกจิตขึ้นสู่วิปัสสนา ก้าวแรกควรปฏิบัติอย่างไรครับ

หลวงพ่ : โดยสามัญสำนึก โดยใช้ปัญญาทันทีเขาเรียก “โลกียปัญญา” ปัญญา
อบรมสมาธิคือใช้ปัญญาขนาดไหนแล้ว มันจะละเอียดเข้ามามันก็ป็นสมาธิ พอเป็น
สมาธิ ปัญญาที่ทำให้เป็นสมาธิเนี่ย..

สมาธิคือจิต จิตทำความสงบบ่อยๆ จนเป็นสมาธิ ทำจิตสงบบ่อยๆ จนจิตตั้งมั่น
พอจิตตั้งมั่น เพราะจิตตั้งมั่นด้วยปัญญานั้นแหละ แล้วถ้าปัญญามันพิจารณาของมันใช้
ใหม่ พอเวลามันตั้งมั่นขึ้นมาแล้ว เวลาพิจารณาอีก พิจารณาอีก.. การพิจารณาอีกนั้น
แหละ จะทำให้มีสมาธิมากขึ้น นี่วิปัสสนามันจะรู้ของมัน รู้ทันทีเลย แล้วพอมันมีปัญญา
ขึ้น ละเอียดขึ้น ทุกอย่างขึ้น มันก็เป็นไป

นี่เพียงแต่ถ้าพอมันสงบขึ้นมา ความหลงผิด.. นี่ความดำริชอบ ถ้าดำริชอบนะ ถ้า
มันถูกต้องใช้ใหม่ พอมันพิจารณาไปแล้วมันจะละเอียดเข้าไป ความดำริชอบมันชอบขึ้น
ไปเรื่อยๆ แต่ที่นี้มันมีความหลงผิดใจ ความหลงผิดว่าพอใช้ปัญญาไปแล้ว พอมันว่างๆ
ขึ้นมา ทุกอย่างพอใช้ปัญญาแล้ว พอมันปล่อยแล้ว ทุกคนว่านั่นคือวิปัสสนา

นี่มันเป็นสติปัญฐาน ๔ มันเป็นวิปัสสนา มันเป็นปัญญา แต่ถ้าจิตสงบนั้นเป็น
สมถะ มันจะไม่มีปัญญา.. เพราะมันไม่มีสมาธิ มันไม่ชอบ ไม่ชอบเพราะว่ามรรค ๘ มัน
ไม่สมบูรณ์ มรรค ๘ เห็นใหม่ มรรค ๘ มรรคสามัคคี สมาธิชอบ สติชอบ ถ้าไม่มีสมาธิ
ชอบ มรรคมันจะสามัคคีได้อย่างไร?

เงิน ๑ บาทประกอบไปด้วย ๑๐๐ สตางค์ นี่ ๑๐๐ สตางค์นะ ๑๐๐ สตางค์เป็น ๑
บาท แล้วถ้ามันไม่ครบ ๑๐๐ สตางค์มันจะเป็น ๑ บาทได้อย่างไรล่ะ? มันได้กี่สตางค์ล่ะ?
มันไม่ครบ ๑๐๐ สตางค์ มันก็ไม่ใช่ ๑ บาท มันไม่ครบมรรค ๘ มันก็ไม่มรรคสามัคคี
ไม่ได้ แล้วบอกว่ามันไม่จำเป็น นี่ไม่จำเป็น นี่ไม่สำคัญ เดี่ยวมันจะเกิดเอง มันเกิดเอง..
มันเป็นไปไม่ได้หรอก

นี่การยกจิตสู่วิปัสสนา.. การยกจิตขึ้นสู่วิปัสสนา เวลาสอนกัน เห็นไหม ต้องทำความสงบของใจก่อน ทำความสงบของใจก่อน ใจสงบมันก็ฝึกปัญญามาเรื่อยๆ แต่ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา เพราะจิตบางประเภท พอจิตสงบแล้วมันก็สงบเลย สงบเฉยๆ จิตบางประเภทพอมันสงบแล้วมันออกรู้ มันก็ง่ายขึ้น

จิตบางประเภทไง เพราะจิตมันไม่เหมือนกัน ประเภทของจิต จิตมันแตกต่างกัน หลากหลายกัน อำนาจวาสนาของคน การฝึกฝนมา การสะสมมาของบุญแต่ละคนมันไม่เท่ากัน พอไม่เท่ากันมันอยู่ที่ครูบาอาจารย์จะสอนว่าจิตดวงนี้

จิตบางดวง พอจิตสงบมันจะเห็นนิมิตใช้ใหม่ บางดวงสงบเฉยๆ บางดวงพยายามทำแล้วทำอีกมันก็ไม่สงบสักที นี่มันทำอย่างไร? แต่เราก็พยายามทำกันเพื่อให้จิตสงบ เพราะเราต้องการอริยทรัพย์ ทรัพย์ทางโลกนี้เราก็ทำของเราอยู่ เราทำของเราอยู่แล้ว แต่อริยทรัพย์เราก็พยายามชวนขวายเป็นเรา

มันก็อยู่ตรงนี้ไง ตรงที่ว่าอย่างพระโพธิสัตว์ เห็นไหม พระพุทธเจ้าต้อง ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เขาบอกว่าพระอรหันต์ต้องแสนกัป นี่ไง ที่นี้พอแสนกัปมันก็เหมือนกับผลไม้ เราเลี้ยงบำรุงจนผลไม้นี้แก่ พอเด็ดมาหรือเอามาบ่มมันก็สุกใช้ใหม่ ถ้าผลไม้มันอ่อน แสนกัปนี้ไง แสนกัปคือจิตนี้มันบ่มเพาะมา พอบ่มเพาะมามันยังไม่แก่ พอไม่แก่นี้ทำอะไรไม่ได้

ทำอะไรไม่ได้หมายความว่าอะไร? หมายความว่ามันจี๋เกียจ หมายความว่ามันไม่ยอมทำ หมายความว่ามันบอกว่ารอค ผล ไม่มี เห็นไหม เพราะมันไม่เชื่อ มันไม่เข้มแข็ง มันไม่มีกำลังของมัน แต่ถ้ามันบ่มเพาะ เราเกิดตายๆ เราทำคุณงามความดีมานะ

นี่ในพระไตรปิฎก ในอภิธรรมบอกว่า “พระอรหันต์ต้องสร้างบุญญาธิการมาแสนกัป” แสนกัป ต้องสร้างมาแสนกัป พอแสนกัปขึ้นมา พอบ่มเพาะมันจนผลไม้มันแก่ เห็นไหม พอผลไม้มันแก่ มันหลุดจากขั้วมันก็จะสุกอยู่แล้ว ยิ่งเอาไปบ่ม อู้อี้.. สุกทันทีเลย บางทีมันสุกคาต้นเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามีอำนาจวาสนา นี่ไงว่าจิตมันไม่เหมือนกัน พอจิตไม่เหมือนกัน จิตใจที่เข้มแข็ง จิตใจที่ได้บ่มเพาะมาดี พอจิตมันสงบนี้มันออก มันรู้ เห็นไหม คือถ้า

จิตใจคนดี จิตใจคนสร้างบุญกุศลมา มันเหมือนมีสะพานเลย มีแต่คนชักนำไป มีแต่คนดึงไปที่ดีทั้งนั้นแหละ

คนคืออะไร? คนคือปัญญาไง คนคือสติปัญญา มันจะดึงจิตไปในที่ดีทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าคนมันอ่อนแอ จิตใจมันไม่มีความเข้มแข็ง จิตใจมันสร้างบุญมาน้อยนะ มันมีแต่กิเลสจะดึงไปไง บอกว่า “นุ่นก็ไม่ได้ นีก็ไม่ได้ พระจี๋โม่ พระโกหกกันทั้งวัน คนสอนก็ทำให้มันลำบากเปล่า ปฏิบัติแล้วก็ไม่เห็นได้อะไรเลย”

เพราะต้นทุนเป็นแบบนี้ ต้นทุนมันบกพร่องอยู่แล้ว แล้วพอต้นทุนมันบกพร่อง มันจะทำให้เต็มได้ไหม? มันยากนะ แต่ต้นทุนของผู้ที่บุญกุศลมันล้นเหลือ มันเหมือนกับน้ำเต็มแก้ว เต็มเท่าไรมันก็จะล้นออกไป มันมีแต่สิ่งดีๆ ทั้งนั้นแหละ มันคิดแต่แง่ดี ทำแต่แง่ดี นี่คือการอำนาจวาสนา

นี่ไง เราจะพูดเรื่องอำนาจวาสนา ย้อนกลับมาที่ “ยกจิตขึ้นสู่วิปัสสนาใจ” ถ้าจิตมันมีอำนาจวาสนามาก มันทำได้ง่าย มันทำได้ง่ายคือว่าโอกาสมันมี สิ่งแวดล้อมนี่มันจะชักนำไปทั้งหมดเลย แต่ถ้าโอกาสมันไม่มี เราตั้งใจ นี่เราตั้งใจ เราอยากปฏิบัติ เราอยากจะทำวิปัสสนา แต่จับพลัดจับผลู จับผิดจับถูก ล้มลุกคลุกคลานอยู่ที่นี่ มันมันเป็นเพราะอะไรล่ะ?

มันจะเป็นเพราะอะไรก็แล้วแต่นะ ในครูบาอาจารย์ของเราบอกมาให้เข้มแข็ง สิ่งใดที่มันผ่านมาแล้วมันเป็นอดีต ฉะนั้น ในปัจจุบันนี้เราต้องเข้มแข็ง เราต้องพยายามของเรา ถ้าเราเข้มแข็ง เราพยายามของเรา ทีนี้เพียงแต่ถ้าจิตใจมันอ่อนแอ พอฟังใครว่าอย่างนั้นมันก็ไหลไปตามเขาหมดแหละ

ฉะนั้น “จะยกขึ้นสู่วิปัสสนาอย่างไร”

มันก็อยู่เฉพาะ.. เขาเรียกว่าอะไรนะ “ต้องตัวต่อตัว” ครูบาอาจารย์จะชี้ให้เห็นเดี๋ยวนี้ เดี่ยวนี้ มันไม่มีสูตรสำเร็จ สูตรสำเร็จมันไม่มี

ถาม : ข้อ ๕. ธรรมะที่พระอัญญาโกณฑัญญะได้รับฟังพร้อมกับพราหมณ์ทั้ง ๕ แต่มีเพียงท่านเดียวที่บรรลุโสดาบัน อะไรคือข้อแตกต่างครับ

หลวงพ่ : มีข้อแตกต่างก็ตรงนี้ไง ถ้าข้อแตกต่างก็อย่างที่พูดนี้แหละ ข้อแตกต่าง เพราะถ้าบรรลุนิยามที่เดียวทั้ง ๕ องค์นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม เห็นไหม มีพระพุทธกับพระธรรม เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะพอฟังเทศน์ธรรมจักรนี้ เป็นพระโสดาบัน เห็นไหม สงฆ์องค์แรกของโลก

ฉะนั้น ทั้ง ๕ องค์นี้ละ ถ้าบรรลุนิยามในที่นี้ในอาสนะเดียว แต่ก็ต่างเวลากัน อย่างเช่นเวลาพระเราบวช เห็นไหม พระเราบวช ๒ องค์ เวลาบวชพร้อมกัน เวลาสวด ญัตติฯ องค์ไหนเป็นพี่ องค์ไหนเป็นน้อง องค์ด้านขวาก่อน บวชพร้อมกัน แต่ สวดเสร็จก่อน องค์นี้เสร็จนั่งลง เวลาเขาเขียนในใบสุทฺธินะ เหมือนกับคลอเคลย ตกปาก เมื่อไหร่?

นี่ก็เหมือนกัน สำเร็จเมื่อเวลา ๑๑ นาฬิกา ๕ นาที อีกองค์หนึ่ง สำเร็จเมื่อเวลา ๑๑ นาฬิกา ๕๐ นาที องค์หนึ่งเป็นพี่ องค์หนึ่งเป็นน้อง อาวุโส กันแต่มั่นต่างกัน ถ้า ๕ องค์ สำเร็จนะ มันจะพร้อมกันมันไม่มี ฉะนั้น เพียงแต่เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะฟังแล้ว เห็นไหม เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก! เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก!

ฉะนั้นมันก็นี้แหละ อยู่ที่วาสนาที่สร้างมาแตกต่างกัน แต่ปัญจวัคคีย์เป็นพระ อรหันต์ทั้งหมด ปัญจวัคคีย์สร้างบุญญาธิการมามาก มามากเพราะว่าอะไร เพราะว่า สหชาติ เกิดร่วมกับพระพุทธเจ้า แล้วได้ฟังธรรม แล้วได้ปฏิบัติ นี่คือสหชาตินะ พวกเรา นี้ได้แต่ธรรมวินัย คือสิ่งที่พระพุทธเจ้าสั่งสอนไว้ แล้ววางไว้

ถาม : ข้อ ๖. การละสักกายทิฏฐิ ตามแนวทางของวัดป่าคืออะไรครับ

หลวงพ่ : การละสักกายทิฏฐิมันเป็นสากล ไม่มีวัดป่า วัดบ้าน ไม่มีอะไรทั้งสิ้น การ ละสักกายทิฏฐิก็คือการละสักกายทิฏฐิ พระป่าไปครอบงำอริยสัจไม่ได้หรอก อริยสัจก็ คืออริยสัจ วัดป่า วัดบ้าน วัดอะไร มันจะไปครอบงำอริยสัจไม่ได้หรอก

“อริยสัจคือความจริง ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค”

ดูสิคุณนางวิสาขา ดูโยมที่เขาปฏิบัติ เขาเป็นพระโสดาบัน เขาเป็นแนววัดป่าหรือ วัดบ้านล่ะ? เขาก็เป็นพระโสดาบันของเขา เขาเป็นด้วยอริยสัจ เขาเป็นด้วยมรรค ฉะนั้น เพียงแต่ว่าคำว่าวัดป่าๆ เพราะครูบาอาจารย์ท่านวางข้อวัตรไว้แล้วเราปฏิบัติ นี่วัดป่า

วัดป่ามันก็เหมือนกับวิปัสสนาธุระ ว่าอย่างนั้นเถอะ วัดบ้านก็คือคันถธุระ คือ การศึกษาธรรมและวินัย คือการศึกษาฝ่ายการปกครองใช่ไหม แต่วัดป่าเราไม่ได้ศึกษา ธรรมวินัย ศึกษาบาลีจนแบบว่าศึกษาพระไตรปิฎกทั้งเล่มทั้งตู้ แต่ปฏิบัติเลย วัดป่าคือ วิปัสสนาธุระ คือปฏิบัติหน้า แล้วพอปฏิบัติถ้ารู้แล้วจะเข้าใจไปพร้อมกันๆ

ฉะนั้น การละสักกายทิฏฐิมันก็คือการละโดยมรรคญาณ ละโดยสติจะความจริง มันจะบอกว่าวัดป่าต้องละอย่างนั้น วัดบ้านต้องละอย่างนี้ คนนั้นต้องละอย่างนี้ มันไม่ใช่ หรือใครก็แล้วแต่มันต้องละด้วยอริยสัจ ด้วยข้อเท็จจริง ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรคญาณอย่างเดียว ไม่มีอย่างอื่นหรือ จะเป็นแนวทางไหน จะอยู่ที่ไหน จะวัดบ้าน วัดป่า วัดไหนก็แล้วแต่ ถ้าปฏิบัติละสักกายทิฏฐิก็คือละสักกายทิฏฐิ ละสักกายทิฏฐิแล้ว ละอย่างไรละ? ละอย่างไร?

มันเป็นเรื่องนามธรรมนะ แต่ผู้รู้จริงมี หลวงตาท่านพูดบ่อย “ผู้รู้จริงเขามีนะ” ผู้รู้ จริงเขารู้หมดแหละ อ้าปากก็รู้แล้ว พออ้าก็เห็นลิ้นไก่แล้ว ลิ้นไก่อมันปิดหมดแหละ แต่ถ้า ความจริงมันมี ทีเดียวเลย ละสักกายทิฏฐิก็คือการละสักกายทิฏฐิ ละด้วยมรรคญาณ มรรคมันเป็นอย่างไรละ? มรรคมันเป็นของมัน

การถามนี้มันถามหลายๆ อย่างแปลกอยู่ เพียงแต่ว่าถ้าจะไม่ตอบเลย มันก็ เหมือนกับว่าเที่ยวติเขา เวลามีปัญหาขึ้นมาไม่เคลียร์ ไม่ตอบ นี่ตอบให้ แต่ตอบให้ด้วย พอสมควร จะลงรายละเอียดไปมันไม่ใช่เรื่องหรือ ละนั่น กรณีที่ว่าอุปปนาสมาธิกับ โสคาบัน จริงๆ แล้วไม่เกี่ยวอะไรกับเราเลย เพียงแต่สังคมเขาเอาไปตีตีกัน แล้วก็ งูบงิบๆ กันไง เราก็เพียงแต่มาพูดว่าจริงหรือไม่จริงเท่านั้นแหละ ละนั่น กรณีนี้จบ

ที่นี้อันนี้ยาวนะ

ถาม : ๔๘๕. เรื่อง “ก้าวหน้าใหม่ครับแบบนี้ หรือผิดถูก กราบเรียนให้ตอบแรงๆ ด้วย”

หลวงพ่ : เขาเขียนยาวมาก เขาบอกว่าเขาฟังธรรม เขาฟังเทศน์หลวงพ่แล้วจาก ความเข้าใจผิดพุทธโธ เขาบอกพอปฏิบัติไปแล้วเขาจะรู้อะไรของเขา พอกระทบสิ่งต่างๆ มันมีความรู้สึกตัว มีอะไรต่างๆ

ถาม : ถ้ายังมีพุทธโรก็ยังไม่ใช่ ยังไม่ถึง ทำต่อ ที่นี้พอเกิดอย่างหนึ่งขึ้นครับ คือเกิดความรู้สึกมันเหมือนอยู่ข้างหน้า แกว่งเบาๆ คืออารมณ์ความรู้สึกของเขานี้

หลวงพ่อก : คำถามของเขาคือเขาเคยมาถาม เขาบอกว่าเขากำหนดพุทธโรซัดๆ ตามที่หลวงพ่อบอกนี่ดีมากๆ เลย ดีมากๆ เสร็จแล้วมันมีความสุขมาก เพราะจิตมันเกิดปีติ แล้วพอปฏิบัติครั้งต่อๆ ไป แบบว่ามันไม่มีความสุขเหมือนเดิม แล้วเขาก็มาถามว่า “ทำไมมันไม่เหมือนเดิม ทำไมมันไม่เหมือนเดิมไป”

เราบอกเหมือนเดิม.. เหมือนเดิม เพียงแต่คนเรานี้เคยสัมผัสแล้ว มันก็เริ่มให้ความสำคัญน้อยลงๆ เขาไม่ค่อยเชื่อ แต่นี่เขาพยายามจะบอกว่าเชื่อแล้วๆ เพราะเขาบอกว่า..

“มันยังมีอยู่ แต่ทั้งหมดยอมรับครับว่าผมจะไม่ถามเรื่องปีติอีกแล้ว มันเต็มๆ แล้วว่ามันอยู่ที่ไหน มันมีและมันดับไป พอมันดับมันก็อย่างนั้นอีก”

ถาม : หลวงพ่อครับ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับผมนี้จริงๆ ถูกหรือผิดครับ ไม่ทราบจริงๆ ว่าดำเนินมาดี แต่พยายามนึกคำบริกรรมให้มีลมซัดๆ พอชี้แจงได้ว่าที่ทำมาถูกหรือผิดครับ

หลวงพ่อก : มันเป็นปัญหาที่ใช้ได้ ถ้ามันถูกแล้วมันถูกของมันแหละ มันถูกของมันอยู่แล้ว ถ้ามันถูกมันปฏิบัติของมันไป มันปฏิบัติของมันไปนะ ปีติก็คือปีติ

ข้อ ๔๕๐. เนาะ เรื่อง “การปฏิบัติ” อีกแหละ

ถาม : ๑. สมณะต่างจากวิปัสสนาอย่างไรครับ

๒. เคยได้ยินคำว่าเจโตวิมุตติ กับปัญญาวิมุตติ แตกต่างกันอย่างไรครับ

๓. การที่ผู้ปฏิบัติอัฐกกลายเป็นพระธาตุ เป็นเรื่องยืนยัน ๑๐๐ เปอร์เซนต์หรือไม่ครับ ท่านเหล่านั้นบรรลุธรรมระดับอรหัตต์แล้ว มีวิธีพิสูจน์ด้วยวิธีอื่นหรือไม่อย่างไรครับ

๔. เคยได้ยินหลวงปู่เทศก์สอนเรื่องเอกัคคตารมณ์ จิตรรวมใหญ่ สมาธิขั้นนี้ถึงขั้น
รูปฌาน ๔ หรือยังครับ

๕. ปฏิบัติสมาธิขั้นสมถะ เมื่อจิตสงบ จิตรรวมแล้ว จะยกขึ้นสู่วิปัสสนาต้องทำ
อย่างไรครับ

๖. อสุภะหรือกายคตาสติ เป็นขั้นสมถะหรือขั้นวิปัสสนาครับ

๗. อาการของปีติที่เคยเกิดคือน้ำตาจะไหลบ้าง ตัวสั่นโคลงไปทั้งตัวบ้าง ตัวใหญ่
กายใหญ่บ้าง หรือบางทีสวคมนต์แล้วเห็นยักษในนิมิตบ้าง แบบนี้เป็นนิมิตที่เกิดขึ้น
ระหว่างปฏิบัติ หรือบางทีเห็นแสงสว่างในกายของผู้อื่นไม่เท่ากันบ้าง บางคนสว่างมาก
จะเห็นชัด คนที่เข้าวัดบ่อยๆ บางคนสว่างน้อย คนที่ไม่เคยนั่งสมาธิเลย หรือบางครั้งเห็น
ตัวเองเป็นเพียงโครงกระดูกเดินไประหว่างเดินจงกรม จิตมันปล่อยวางกาย เห็นว่ามัน
เกิดขึ้นชั่วคราว แล้วมันก็ดับไป ผลของสมาธิแบบนี้จะนุ่มไปสู่วิปัสสนาญาณได้ไหม
ครับ

หลวงพ่อ : “ข้อ ๑. สมถะกับวิปัสสนา แตกต่างอย่างไรครับ”

พูดถึงชื่อของมัน หรือคุณสมบัติของมัน สมถะคือสมถะ วิปัสสนาคือวิปัสสนา
แต่! แต่ละขณะที่ปฏิบัติ ในสมถะก็มีวิปัสสนา ในวิปัสสนาก็มีสมถะ

ในสมถะมีวิปัสสนา สมถะคือความสงบของใจ แต่มีปัญญาคือวิปัสสนา ใน
วิปัสสนาคือต้องการใช้ปัญญา แต่มีสมาธิคือมีสมถะ ๒ อย่างนี้มันจะส่งต่อกัน การส่งต่อ
กัน ในสมถะก็มีวิปัสสนา ในวิปัสสนาก็มีสมถะ

ถ้าคนเริ่มปฏิบัติก้าวเดินไป เพราะเวลาวิปัสสนาไปแล้ว พอจิตมันพิจารณาไป
แล้วมันเสื่อม มันเสื่อมคือกำลังมันไม่พอ เราก็ต้องกลับมาทำสมถะ กลับมาทำความสงบ
ของใจ ทำความสงบของใจ พอมันมีความสงบของใจแล้วเราก็ยกขึ้นวิปัสสนา คือใช้
ปัญญาไป นี่ถ้าเป็นสมถะอย่างเดียว ก็มีแต่กำลังอย่างเดียว ถ้าใช้ปัญญาอย่างเดียว ก็มี
ปัญญาอย่างเดียวไม่มีกำลัง

ฉะนั้น เวลาก้าวเดินไปแล้ว ในสมณะก็มีวิปัสสนา ในวิปัสสนาก็มีสมณะ แต่! แต่ คำว่าสมณะกับวิปัสสนา สมณะคือสมณะ สมณะคือความสงบของใจ วิปัสสนาคือการใช้ ปัญญา มันแตกต่างกัน แต่มันใช้เกี่ยวเนื่องกันไป ทีนี้มันเกี่ยวเนื่องกันไป เวลาคนพัฒนา ไปแล้วมันจะเกี่ยวเนื่องของมันไป

ถ้าเกี่ยวเนื่องไป นี่ตรงนี้ถึงบอกว่าทำงานเป็นแล้ว เรื่องนี้จบ แต่ถ้าทำงานไม่เป็น เราก็จะเอาวิปัสสนามาไว้ตรงนี้.. น้ำร้อนกับน้ำเย็น น้ำร้อนก็มาจากน้ำเย็นนั่นแหละ น้ำ เย็นเวลาต้มแล้วมันก็ร้อน เวลาตั้งไว้น้ำร้อนมันก็กลับมาเป็นน้ำเย็น นี่มันอยู่ที่ไหนล่ะ? มันอยู่ที่ไฟไง อยู่ที่กำลังไฟ อยู่ที่อุณหภูมิ

นี่ก็เหมือนกัน จิตที่มันพัฒนาไปแล้วมันจะรู้ของมัน แล้วสมณะคืออะไร? แล้ว สมณะวิปัสสนาคืออะไรล่ะ? นี่โดยชื่อ โดยสถานะ สมณะคือสมณะ วิปัสสนาคือวิปัสสนา แต่เวลาก้าวเดิน เวลาใช้ไปแล้วมันเกี่ยวเนื่องกันไป

โธ.. จะให้อธิบายให้มันเป็นแร่ธาตุเลยนะ แบ่งกันเลยว่าหินเป็นหิน น้ำเป็นน้ำ แหม.. โธนี่มันเป็นความรู้สึกคนนะ

ถาม : ข้อ ๒. เคยได้ยินคำว่าเจโตวิมุตติ กับปัญญาวิมุตติ แตกต่างกันอย่างไรร

หลวงพ่ : เจโตวิมุตติ ส่วนใหญ่แล้วเจโตวิมุตติคือบรรลุธรรมทางสมาธิ สมาธินำ คำว่าจิตวิมุตติกับปัญญาวิมุตติ ถ้าปัญญาวิมุตติ บรรลุโดยใช้ปัญญานำ นี่ปัญญามีวิมุตติมี ปัญญานำ ถ้าจิตวิมุตติ โธ..

ถาม : ข้อ ๓. การที่ผู้ปฏิบัติอภิกขัลยาเป็นพระธาตุ เป็นเครื่องยืนยัน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ หรือไม่ครับ ท่านเหล่านั้นบรรลุธรรมระดับอรหัตต์แล้ว มีวิธีพิสูจน์ด้วยวิธีอื่นได้หรือไม่ อย่างไรครับ

หลวงพ่ : พิสูจน์วิธีอื่นนี้สำคัญกว่า พิสูจน์วิธีอื่นหมายถึงว่า.. หลวงตาท่านพูดบ่อย ว่าในวงกรรมฐาน ท่านจะรู้กันก่อนว่าใครจะเป็นพระธาตุหรือไม่เป็นพระธาตุ ถ้าใคร เป็นพระธาตุหมายความว่า เวลาท่านคุยธรรมกันแล้วมันสิ้นสุดกระบวนการทั้งหมด พอ มันสิ้นสุดกระบวนการทั้งหมดนี้ น้ำสะอาด

น้ำสะอาด ถ้าน้ำสะอาด ๑๐๐ เปอร์เซนต์ น้ำนั่นคือน้ำสะอาด.. น้ำสะอาด บางส่วน บางส่วนนี่ไปใช้ คู่มือทางอุตสาหกรรม เห็นไหม บางทีเขาต้องใช้น้ำสะอาดมาก บางอุตสาหกรรมน้ำพอสมควรเขาก็ใช้ได้

จิต! จิตถ้าไม่ได้สะอาดเป็นน้ำสะอาดบริสุทธิ์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ มันใช้ทำ อุตสาหกรรมทางละเอียดไม่ได้ จิต! ถ้ามั่นสะอาดบริสุทธิ์ ถ้ามั่นฟอกแล้ว ถ้ามั่นฟอกกาย นั่นละมันเป็นพระธาตุแน่นอน ฉะนั้น สิ่งที่ว่าในครอบครัวกรรมฐาน เขาู้กันอยู่แล้วว่า เป็นพระธาตุหรือไม่เป็นพระธาตุ เห็นไหม ไม่ใช่ว่าอัฐิธาตุถึงจะเป็นพระอรหันต์ อัฐิธาตุ เป็นพระอรหันต์นี่คือเครื่องยืนยันทางวัตถุ

เศษ! เศษคือสสาร เศษคือร่างกาย นิการาหะเว ปัญจักขันธา ขันธฺ ธาตุขันธนี้เป็น เศษเหลือทิ้งของพระอรหันต์ เศษเหลือทิ้งแสดงตัวให้เราเห็น เพราะมันเป็นวัตถุที่เราจับ ต้องได้ แต่หัวใจสิ หัวใจเป็นสิ่งที่ว่าพิสูจน์วิธีอื่น ในวงกรรมฐานเขาพิสูจน์วิธีอื่น เขาไม่ พิสูจน์ที่พระธาตุหรอก เพราะพระธาตุนี้ะ ในสังคมพระธาตุเยอะเยอะ เวลาที่มีพระธาตุนี้ พระธาตุใคร? ใครตายก็เป็นพระธาตุ ตายก็เผาไปสิ พระธาตุ เราก็ไปเอาพระธาตุมาสิ อ้าว.. พระธาตุก็คือพระธาตุแล้วพระธาตุใครล่ะ?

เราจะบอกว่า ถ้าเราจะยืนยันว่าเป็นพระธาตุ ทางโลกนี้เขามีเล่ห์กลที่จะหลอกเรา ได้ไง ถ้าเราจะยืนยันแต่ว่าเรื่องพระธาตุนะ เขามีเล่ห์กล เพราะพระธาตุของครูบา อาจารย์เราก็มีใช้ไหม อย่างที่วัดป่าสุทธาวาส ไปดูพิพิธภัณฑ์หลวงปู่มั่นสิ นี่พระธาตุ หลวงปู่มั่นเต็มไปหมดเลย แล้วพระธาตุของครูบาอาจารย์มีทั้งนั้นแหละ แล้วพอเราตาย ปีบเราก็เอาพระธาตุมาวางกัน

นี่พูดถึงพระธาตุจริงนะ แล้วที่ทางวิทยาศาสตร์ที่เขาทำกันอีกล่ะ? เพียงแต่ว่า นี่ อย่างเช่นหลวงตา เห็นไหม ท่านถวายเพลิงไปแล้ว แล้วเราไปเก็บกันซึ่งๆ หน้าเลย เรา เห็นๆ กันชัดๆ แล้วเราเก็บมา ถ้าเป็นต่อหน้าเรา นี่พระธาตุของหลวงตา นี่อัฐิธาตุของ หลวงตากลายเป็นพระธาตุต่อหน้า นี่อย่างนี้ชัดๆ

เพราะเราจะบอกว่า แหม.. ถ้าเป็นพระธาตุ เพราะในท้องตลาดเขาทำกัน เรื่อง การตลาดเขาทำกันเยอะ ฉะนั้น เราบอกว่าอย่ายืนยันว่าเป็น.. พระธาตุก็คือพระธาตุ พระบรมสารีริกธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ ๒,๐๐๐ กว่าปี เราไม่เคยเห็นองค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมเราราบกันด้วยความเคารพนบอบล่ะ? เราราบกันด้วยความซึ่งใจล่ะ?

ถ้าพระธาตุก็คือพระธาตุ เราก็กราบได้ด้วยหัวใจ ก็จบใจ แต่ถ้าบอกว่ามันเอามาเป็นการตลาด เอามาว่าเป็นของนั่น เป็นของนี่ มันก็ว่ากันไปนะ แต่ของครูบาอาจารย์เรา ท่านเป็นจริง พอเป็นจริงนี่ อย่างเช่นหลวงปู่ขาวไปคูสิ สวยงามมาก หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่คำดี หลวงตานี้หลวงตากี้เป็น เป็นมาตั้งแต่ท่านยังมีชีวิตอยู่แล้ว

นี่เพราะเป็นพระธาตุ มันเป็นเรื่องยืนยันว่าอันนั้นจริง แต่คำว่าจริงนะ คูสิเวลา หลวงตาท่านไปแก้หลวงปู่คำดี หลวงตาท่านไปแก้หลวงปู่บัว หลวงปู่ฝั้น นี่มันพิสูจน์กันด้วยหัวใจอยู่แล้ว นี่เขาพิสูจน์กันที่นี้ เขาพิสูจน์กันด้วยอริยสัจ เขาพิสูจน์ด้วยมรรควิธี ด้วยจิตมันก้าวเดินนูนน่ะ ถ้าอันนั้นพูดถึงแล้วมันอันเดียวกัน เหมือนกันนี้ โอ้ย.. ชัวร์ นี่ครอบครวักรรมฐานเขาพิสูจน์กันที่นั่น

ฉะนั้น ไอ้เรื่องพระธาตุนี้มันเป็นเรื่องยืนยันกับพวกเรา ไอ้พวกคาบอดใจ พวกเราเป็นพวกปลุกุณไซ้ใหม่ นี่บอกว่าเป็นพระอรหันต์ต้องมีพระธาตุไซ้ใหม่ พอเห็นพระธาตุแล้วเราจะไปเชื่อเอาตอนนั้น เชื่อตอนมาพิสูจน์กัน เราต้องไปเผาท่านหรือ? แต่เวลาท่านมีชีวิตอยู่ฟังท่านออกหรือเปล่า? ฟังท่านสอนเป็นหรือเปล่า?

ฉะนั้น เรื่องพระธาตุจบ

ถาม : ข้อ ๔. เคยได้ยินหลวงปู่เทศก์สอนเรื่องเอ็กคตารมณฺ์ จิตรวมใหญ่ สมာธิขั้นนี้ถึงขั้นรูปฌาน ๔ หรือยังครับ

หลวงพ่ : อันนี้ไม่พูด เพราะมันมีชื่อครูบาอาจารย์ พูดแล้วมันไอนั่นกัน

ถาม : ข้อ ๕. สมาธิขั้นสมณะ เมื่อจิตสงบ จิตรวมแล้ว จะยกขึ้นสู่วิปัสสนาต้องทำอย่างไรครับ

หลวงพ่ : ก็ฝึก นี่ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ถ้าจิตสงบ.. คำว่าสงบนี้ เราว่าสงบ แต่ถ้าไปอยู่กับครูบาอาจารย์นี้ะ ท่านถามว่าจิตเป็นอย่างไร? ถ้าตอบผิดท่านไม่เชื่อหรือกว่าสงบหรือไม่สงบ เราบอกว่าเราทำขั้นสมณะจิตเราสงบ เราเข้าข้างตัวเองหมดแหละ เวลาทำ

การบ้านนะ ถ้าไม่ให้อาจารย์ตรวจ เราตรวจเองนะเราผ่านทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าทำการบ้าน แล้วส่งอาจารย์ อาจารย์ไม่ให้ผ่านนะ

นี่ก็เหมือนกัน จิตสงบๆ ถ้ามีครูบาอาจารย์ คุยกับครูบาอาจารย์ก่อนว่าสงบจริง หรือสงบปลอม ถ้าสงบปลอมเราก็สงบของเราเองใจ เรานั่งสบายๆ แล้วก็สงบ อ้าว.. สงบ แล้วทำอะไรต่อ ก็เหมือนเราจะเข้าห้างฯ เข้าไปซื้อของ ไม่มีสตางค์เลยบอกจะซื้อของ อ้าว.. แล้วใครจะขายให้เอ็งล่ะ? แต่ถ้าคนมีสตางค์เข้าไปนะ เขาบริการลูกค้านะ ลูกค้านี่ เป็นหัวใจเลยละ ถ้ามีสตางค์เข้าไปนี่โอ้โฮ.. เขาบริการเราเต็มที่เลย เราเข้าไปไม่มีสตางค์ เลยนี่นะ เขาไม่บริการหรอก เขาให้ออกเลย

จิตสงบเหมือนมีเงิน จิตสงบเหมือนมีทุน จิตสงบเนี่ย แล้วเงินนี่นะควักออกมาก็รู้ ใครควักออกมาก็เห็นว่าเงินใครมีเท่าไร ถ้าไม่ควักออกมา เอ็งบอกมีเงินๆ แต่ไม่ยอมควัก ไม่ยอมมาออกเลยว่ามีเงินเท่าไร นั่นเรื่องของเขา ฉะนั้น การปฏิบัติ ถ้ามีครูบาอาจารย์เขา จะตรวจสอบกัน คำว่าตรวจสอบ ตรวจสอบให้ถูกต้องไง ตรวจสอบให้ดีงาม

ฉะนั้น “ปฏิบัติสมาธิขั้นสมณะ เมื่อจิตสงบแล้ว จิตรวมแล้ว จะยกขึ้นวิปัสสนา”

นี่โดยทฤษฎีเป็นอย่างนี้ แล้วเราก็ไปสร้างภาพกัน ก็จินตนาการกันว่าจิตเรายก วิปัสสนาอย่างนั้น กิเลสมันตายอย่างนั้น มันเป็นอุปกิเลสไง มันเป็นกิเลสอย่างละเอียด ใจ กิเลสอย่างหยาบ เห็นไหม ฟุ้งซ่าน ทุกข์ยากนี่กิเลสหยาบๆ พอเราควบคุมได้มันละเอียด ขึ้นมา เราก็สร้างภาพกันไป พอสร้างภาพกันไปมันก็เป็นกิเลสอย่างละเอียด กิเลสมันก็ หลอกอีกชั้นหนึ่งไง กิเลสข้างนอกก็หลอก กิเลสข้างในก็หลอก

หลวงตาบอกว่า “ข้างนอกว่างหมดเลย แต่ข้างในไม่ว่าง” แต่ข้างนอกมันว่างหมด เลย พอเราปล่อยข้างนอกเสร็จแล้วนะ มันต้องมาปล่อยข้างในด้วยนะ พอปล่อยข้างใน ข้างในมันว่างด้วย ข้างนอกก็ว่าง ข้างในก็ว่าง

นี่กิเลสข้างนอก กิเลสหยาบๆ กิเลสข้างใน อุปกิเลส เห็นไหม กิเลสข้างนอกมัน ปล่อยได้ กิเลสข้างในมันไม่ปล่อยนะ กิเลสข้างนอกมันปล่อย กิเลสข้างในนี่โอ้โฮ.. มัน เพลิดเพลินนั่นละ แล้วบอกว่า อู๋.. ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ แล้วมันก็ฉุนนะ กลัวเขาบอกไม่ว่าง

ไง พอบอกว่างๆ ว่างๆ มันจะไปต่อเขาเนาะ ใครบอกไม่ว่างนี่มีงอเอียงฉิบหายเลย กิเลสข้างนอกมันว่าง กิเลสข้างในมันกำลังเผาตัวมันอยู่

นี่ถ้ามันสงบจริงมันนุ่มไปได้ ความจริงนี่นะ ไฟนี้เราเข้าไปใกล้มัน เราจะรู้ อุณหภูมิว่ามันร้อน จิตถ้ามันสงบมันมีกำลังของมัน ถ้ามีอำนาจวาสนา เห็นไหม มันเห็นกายเลย เพราะพอมีกำลังนี้ คุณคือน้ำมัน น้ำมันเบนซินเก็บไว้ให้ดี ระวังเปลวไฟมันจะติด

จิตถ้ามันสงบแล้วมันมีกำลังของมัน มันนุ่มมันไปได้ ธรรมคาสมาธิมันเป็นแบบนี้ สมาธิมันมีกำลัง มันมีพลังงานของมัน แต่เราบอก “จิตสงบ จิตสงบ” จิตสงบมันมีแต่แกลตอนเปล่าๆ ใจ ว่างๆ ว่างๆ ไม่มีน้ำมันเลย น้ำมันไม่มี รถไม่มีน้ำมันวิ่งไปได้อย่างไร? เข้าใจว่าน้ำมันเต็มถัง แล้วไม่มีน้ำมันไปได้อย่างไร?

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันสงบจริงนะ ถ้ามันสงบจริงมันมีกำลังของมัน แล้วกำลังอันนี้มันมีกำลังอยู่แล้วใช่ไหม แล้วมีสตินุ่มไป นุ่มไปที่กาย เวทนา ถ้านุ่มไปที่กาย วิปัสสนากายก็เป็นวิปัสสนา นุ่มไปที่เวทนา พิจารณาเวทนาจึงเป็นสติปัญญา ๔ ย้อนไป จิต ย้อนไปธรรม นุ่มไปๆ นี่ครูบาอาจารย์ท่านจะชักนำไป อันนี้พูดถึง

ถาม : ข้อ ๖. อสุภะหรือกายคตาสติ เป็นขั้นสมถะหรือขั้นวิปัสสนาครับ

หลวงพ่ : เอ๊ะ.. พูดกับคน จะบอกว่าพูดกับคนไม่รู้นี่มันยุ่งเว้ย

อสุภะ กายคตาสติ.. เป็นสมถะมันก็เป็นแค่สมาธิ ใอันนี้มันก็วิปัสสนา พูดกับคนไม่รู้ นะ คนรู้กับคนไม่รู้พูดกัน ไม่พูด จบ

ถาม : ข้อ ๗. อาการปีติเนาะ

หลวงพ่ : นั่งสมาธินี้ ถ้าอาการปีตินั่งสมาธิแล้วน้ำตาไหล ตัวใหญ่ ตัวโยก ตัวคลอนนี่คือปีติ แล้วถ้ามันสวดมนต์แล้วเห็นยักษ์ เห็นอะไรนี่นิมิต ถ้าสวดมนต์แล้วเห็นเราก็กำหนดให้ชัดๆ ต้องกำหนดให้ชัดๆ กำหนดไว้

เห็นสิ่งใดก็แล้วแต่ ถ้าเห็นเป็นกายเราพิจารณา ถ้าไม่เห็นเป็นกายนะให้พุทโธ หรือตั้งสติไว้ ใให้กลับมาที่สงบดีกว่า เห็นนิมิตคือเรากลืมตาก็เห็นภาพ หลับตาภาพก็หาย จิตออกรู้ก็เห็นนิมิต ถ้านิมิตนั้น หรือจิตเรารู้ว่าจิตส่งออกแล้ว เราตั้งสติเราก็ดึงจิตกลับได้

สตินี้พอระลึกปั๊บจิตกลับหมดเลย จิตมันอยู่ที่ตัวเราเลย พออยู่ที่ตัวเราแล้วเราก็กำหนดไปเรื่อยๆ ใ้หมันลงลึกไปกว่านี้ คือใ้หมันตั้งมั่น

แล้วถ้าบอกว่า “เห็นในแสงสว่างของคน” ใ้อย่างนี้ไม่มีประโยชน์สิ่งใดเลย ไม่ควร ไม่ควรส่งออก ใ้ส่งออกหมด

ฉะนั้น ถ้าเห็นเป็นโครงกระดูก เห็นไหม “เวลาบางครั้งเห็นตัวเองเป็นเพียงโครงกระดูกในทางเดินจงกรม”

ถ้าเห็นเป็นเพียงโครงกระดูก แล้วเห็นจริงๆ ถ้าจิตสงบแล้วจะเห็นโครงกระดูกอยู่ข้างหน้า ถ้าพิจารณาได้ใ้พิจารณาเลย พิจารณาโครงกระดูกนั้นแหละใ้หมันแปรสภาพ ถ้ามันเป็นไปได้.. ถ้ามันเป็นไปได้ไม่ได้ คือใ้หมันแปรสภาพแล้วมันไม่แปร นั้นแสดงว่าส่งออก คือจิตกำลังไม่พอ สมณะไม่พอ ถ้าสมณะไม่พอกลับมา ไม่ต้องเห็น โครงกระดูก

การเห็นโครงกระดูก คนเรามีเงิน ๑๐๐ บาท เทียวแจกเขาหมดเลย เงินนั้นจะมีประโยชน์ไหม คนเรามีเงิน ๑๐๐ บาท เก็บอีก ๑ บาทก็เป็น ๑๐๑ เก็บอีก ๑ บาทก็เป็น ๑๐๒ เก็บต่อๆ มันก็จะเป็นพัน จากพันมันก็เป็นหมื่น จากหมื่นมันก็เป็นแสน

จิต! พุทโธ พุทโธ พุทโธนี้ใ้จิตมีกำลังไว้ จากร้อยก็จะเป็นพัน ร้อยหนึ่งซื้อไม่ได้ พันหนึ่งก็ซื้อได้ พันหนึ่งซื้อไม่ได้ หมื่นหนึ่งก็ต้องซื้อได้ หมื่นหนึ่งซื้อไม่ได้ แสนหนึ่งก็ต้องซื้อได้

จิต! ถ้ามันสงบแล้วมันพิจารณาโครงกระดูก ถ้ามันแปรสภาพคือซื้อได้ ถ้ามันแปรสภาพไม่ได้คือกำลังไม่พอ เงินไม่พอ หมื่นไม่ขายก็แสน แสนไม่ขายก็ล้าน พอจิตมันมีฐานนี้พิจารณาไปใ้หมันเป็นไตรลักษณ์ ใ้หมันแปรสภาพไป ถ้าไม่ได้ใ้กลับมาพุทโธ ถ้าไม่ได้ใ้กลับมาสงบ ถ้าไม่ได้ใ้กลับมาสงบ

นี่สมณะวิปัสสนาที่มันเกี่ยวเนื่องกัน มันเกี่ยวเนื่องกันไปอย่างนี้ไง ฉะนั้นบอกว่า ถ้าเห็นเป็นโครงกระดูก การเห็นเป็นโครงกระดูกนี้มันเป็น ๒ สถานะนะ ฟังใ้ดี!

การเห็นโครงกระดูกด้วยอำนาจวาสนา คือคนเรานี้มีบุญ พอมีบุญ พอจิตมันสงบ มันเห็นโดยอัตโนมัติไง คำว่ามีบุญ มีอำนาจวาสนา มันเห็นมาโดยที่ที่เราไม่ได้ควบคุม เราไม่ได้บริหาร แต่ถ้าเห็นโดยอริยสังข์ เห็นโดยจิตเราสงบ แล้วเราบริหารจัดการ

ที่นี้การเห็นนี้มันเห็นได้ ๒ วิธี วิธีหนึ่งคือคนมีบุญ มีบุญ จิตมันมีนิสัย เห็นอย่างนี้มันเห็นโดยธรรมชาติ แต่เราไม่ได้บริหาร เราไม่ได้ควบคุม ฉะนั้น ถ้าไม่ได้ควบคุม เห็นอย่างนี้ปึบ ถ้าเราทำอะไรไม่ได้นี่ให้เรากลับมา

จะบอกว่า “อู๋.. ถ้าเห็นเป็นโครงกระดูกนะ โอ้โฮ.. มันเป็นอสุภะนะ อู๋.. มันขี้ นั่น ขี้ นั่นนะ” ขี้บ่า! จะขี้อะไรก็แล้วแต่มันต้องบริหารได้ ถ้ามันบริหารได้เขาเรียก “อริยสังข์” ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค อริยสังข์เราเป็นคนบริหารจัดการ สติเราก็บริหาร เราตั้งสติ เรามีปัญญา มันเป็นนามธรรมนี่แหละ แต่มันเหมือนรูปธรรมเลย จัดการได้หมดเลย

นี่พูดถึงว่า “เห็นโครงกระดูก” ฉะนั้นเขาเห็น โครงกระดูก พอเราบอกว่าจริง คนก็จะบอกว่า อู๋.. เด็กๆ ไม่เคยทำ มันจะเห็นได้อย่างไรล่ะ?

การเห็นด้วยอำนาจวาสนา อันนี้อันหนึ่ง จะเด็ก จะผู้ใหญ่ก็ไม่สำคัญ สำคัญว่าจิตเขามีบุญ จิตเขาได้สร้างของเขามา ใครสร้างมาอย่างไรได้อย่างนั้น แต่พอมันได้มาโดยบุญ มันก็จะหมดไปโดยบุญ แต่ถ้ามันได้มาด้วยการภาวนา ได้มาด้วยการบริหารจัดการ มันก็จะได้มาด้วยน้ำพักน้ำแรง ได้มาด้วยสติ ได้มาด้วยสมาธิ ได้มาด้วยปัญญา เราจะบริหารจัดการเราเอง นี่คือการมรรค นี่คือการก้าวดำเนิน นี่คือทางจะพ้นจากทุกข์

แล้วถ้ามันได้มาจากการบริหารใจใหม่ พอจิตมันเห็นโครงกระดูกใจใหม่ ตั้งไว้แล้วให้แปรสภาพ เห็นใหม่ นี่ให้แปรสภาพให้เป็นสิ่งที่ปฏิคุณ โสโครก เป็นการพึงรังเกียจ นี่คือการละสลักกายทิฐิ ถ้าอสุภะ ถ้ามันไปเห็นเป็นอสุภะมันเป็นอีกขั้นตอนหนึ่ง ฉะนั้น ถ้ามันเป็นอย่างนั้นให้ลองอย่างนี้

พูดถึงเวลามันเห็นเป็นโครงกระดูกเดินจงกรมอยู่ด้วย จิตมันก็ปล่อยวางกาย เห็นว่าเกิดเป็นชั่วคราวแล้วมันก็ดับไป เกิดดับๆ เราไม่ได้บริหาร เราไม่ได้จัดการ ผลของ

สมาธิอย่างนี้ น้อมมาสู่วิปัสสนาไหม? น้อมไปหรือไม่ น้อมไปก็อธิบายให้ฟังอยู่นี่.. อธิบายแล้ว อธิบายแล้วว่าถ้ามีปัญหาให้กลับมาที่ความสงบนี้ แล้วถ้าสุดท้ายก็ออกไป

นี่คำว่าพระกรรมฐาน พระป่า เขาแสวงหาครูบาอาจารย์กัน เขาก็แสวงหาอย่างนี้ ใจ เวลาเราทำสิ่งใดเข้าไป ขาดตกบกพร่อง ทำผิดทำถูก ครูบาอาจารย์จะคอยควบคุม คอยดูแล คอยชักนำ คอยบริหารให้เรา นี่สิ่งที่เราไปหาครูบาอาจารย์ ที่ว่าลงใจครูบาอาจารย์ เพราะครูบาอาจารย์ท่านมีคุณธรรมในหัวใจ พ่อแม่ครูจารย์ พ่อแม่เลี้ยงด้วยร่างกาย ครูบาอาจารย์เลี้ยงด้วยศีลธรรม

ฉะนั้น ที่เราติดครูบาอาจารย์กัน เราเคารพครูบาอาจารย์กัน เพราะครูบาอาจารย์ของเรานี้มันซึ่งนะ มันซึ่งหัวใจมาก พ่อแม่รักลูกนี้รักลูกแน่นอน แต่ครูบาอาจารย์รักลูกศิษย์ โอ้โฮ.. รักมากกว่านั้นอีก กลัวลูกศิษย์จะผิด จะเสีย อยู่.. คมดูแลกกัน แล้วเวลาสอนนะ เวลาลงไม้เรียวยิ่งกว่าพ่อแม่ซะ เผลอสตินี้ โอ๊ย.. ท่านซื้อคอกที่เดียวสะคั้งเลย แล้วท่านไม่ได้เป็นอะไรกับเรา ท่านเป็นครูบาอาจารย์ของเรา

พูดถึงนี้ คำว่าวัดป่าๆ วัดป่าเพราะว่าเรามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ของเราเป็นของจริง แล้วเราไปอยู่กับท่าน เราถึงได้ซึ่งบุญคุณของท่าน ฉะนั้น เขาเรียกว่าพระกรรมฐานจะติดครูบาอาจารย์ คือเคารพจริงๆ คือเคารพด้วยหัวใจ ท่านปลิ้นหัวใจเราออกมาชำระล้างให้เราเลย แล้วทำไมเราจะไม่เคารพรัก

ความเคารพรักอย่างนี้ นี่คำว่าวัดป่าๆ วัดป่าเพราะเหตุผลนี้ วัดป่าเพราะครูบาอาจารย์ของเราเป็นความจริง แล้วดูแลกกันมาจนทำให้วงกรรมฐานมันคง เอวัง